

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen**

datum **Samenvattende bevindingen en overwegingen**
31 mei 2016 De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp **visitatierapport.**
Accreditatiebesluit
(004527) *Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau*
bijlagen De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

4

De Bachelor in het vastgoed behoort tot het departement Wetenschap en Techniek van de Artesis Plantijn (AP) Hogeschool Antwerpen, dat naast de opleiding Vastgoed nog acht andere professionele bacheloropleidingen telt. De opleiding richt twee afstudeerrichtingen in: Makelaardij en Landmeten. De opleiding telt in oktober 2014 288 ingeschreven studenten, waarvan 200 studenten de afstudeerrichting Makelaardij volgen en 88 studenten ingetekend hebben voor de afstudeerrichting Landmeten.

De commissie kan zich vinden in de visie van de opleiding om een brede opleiding aan te bieden. De opleiding wenst de studenten op te leiden tot polyvalente en alerte professionals, die breed kunnen worden ingezet in de verschillende deelsectoren van de vastgoedwereld, vernieuwingen in de organisatie kunnen implementeren en kunnen bijdragen tot de groei van een onderneming. Verder streeft de opleiding ernaar de studenten op te leiden tot kritische individuen die enerzijds de verworven vaardigheden kunnen toepassen in een professionele omgeving en anderzijds een flexibele houding aannemen ten opzichte van de snel veranderende en steeds complexere interculturele samenleving waarbij het levenslang leren centraal staat.

Algemeen waardeert de commissie de geleverde inspanningen waarbij de opleiding aantoont met het eigen referentiekader het domeinspecifieke leerresultatenkader af te dekken. Toch meent de commissie dat de opleiding ook de aanvullende oefening dient te maken en vanuit het domeinspecifieke leerresultatenkader de opleidingsspecifieke leerresultaten dient vorm te geven. De commissie is immers van mening dat op deze manier de domeinspecifieke leerresultaten als leidraad kunnen dienen voor het beoogd eindniveau en de realisatie hiervan binnen het onderwijsproces en de evaluatie.

De commissie meent dat de opleiding de werkbaarheid van het eigen kader, specifiek wat betreft de hoeveelheid leerdoelen, dient bij te sturen. De grote hoeveelheid leerdoelen bemoeilijkt het overzicht. Daarenboven meent de commissie dat de opleiding voldoende

Pagina 2 van 11 aandacht besteedt aan kennis en vaardigheden, maar dat attitudes te weinig worden geëxpliciteerd, bijvoorbeeld wat betreft taalgebruik en deontologie. De commissie raadt de opleiding aan deze attitudes een duidelijkere plaats toe te dienen binnen het geheel.

De opleiding levert inspanning om het werkveld actief te betrekken via een werkveldcommissie. Leden geven aan dat deze commissie een kritische houding aanneemt tijdens vergaderingen en vinden het sterk dat de opleiding zich luisterend opstelt ten aanzien van hun ideeën en opmerkingen. De opleiding gaat nadien gericht aan de slag met de verkregen input en indien nodig worden programmawijzigingen doorgevoerd. De commissie beveelt de opleiding aan verdere inspanningen te leveren om te komen tot gerichte benchmarking. Momenteel zit de benchmarking in de ontwikkelingsfase. Verder werkt de opleiding nauw samen met de andere opleidingen Vastgoed in Vlaanderen met aandacht voor de eigen accenten, wat de commissie als een kracht beschouwt.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Het modelprogramma telt 180 studiepunten, gespreid over drie jaren. Het programma is opgebouwd rond vier pijlers: de bouwtechnische pijler, de juridische pijler, de afstudeerpijler makelaardij of landmeten en de interdisciplinaire pijler. De afstudeerpijler omvat vooral de beroepsgerichte kwalificaties. Binnen de interdisciplinaire pijler komen vakoverschrijdende, beroepsspecifieke projecten en rapportage aan bod en worden onderzoeksgerichte competenties aangereikt.

Voor beide afstudeerrichtingen worden adequate en actuele inhouden aangereikt, die jaarlijks geactualiseerd worden in lijn met veranderingen in de wetgeving of op het terrein. De opleiding kiest bewust om te starten met een stevige basiskennis en bouwt hier sequentieel op verder. Zo komen de bouwtechnische en juridische pijler vooral bij de aanvang van de opleiding aan bod. De interdisciplinaire pijler waarmee de opleiding verwevenheid beoogt, start vanaf het tweede opleidingsjaar. De studenten zouden echter beter al van bij de start de kans krijgen om de meer integrerende competenties in te oefenen. De attitudes die vooral aan bod komen in de interdisciplinaire pijler en opleidingsonderdelen waar multidisciplinair wordt gewerkt, zouden ook een sterkere invulling kunnen krijgen.

Studenten hebben de mogelijkheid om een opleidingsonderdeel uit een andere opleiding te volgen, wat de commissie waardeert, maar voor het overige is het keuzeaanbod vrij beperkt. De commissie raadt aan het keuzeaanbod binnen het programma uit te breiden in lijn met de profilering van de opleiding en studenten hierbij de mogelijkheid te bieden tot specialisatie en verdieping.

Dat de opleiding de buitenwereld bewust binnenbrengt in de opleiding, is een sterk punt. De praktijkgerichte insteek van de lesgevers helpt de studenten om de informatie goed te kaderen. Eerder klassieke en meer praktijkgerichte werkvormen wisselen elkaar af maar toch overwegen de klassieke werkvormen. Het is dan ook wenselijk om vanaf het eerste opleidingsjaar meer taakgericht te werken rond opleidingsonderdelen die samen geprogrammeerd staan om studenten niet enkel opgeleid tot praktijkgerichte professionals, maar ook tot kritische en alerte professionals zoals vooropgesteld in de visie. De opleiding

Pagina 3 van 11 plant in de nabije toekomst wel de invoering van een persoonlijk ontwikkelplan met portfolio, wat hier mogelijks al kan toe bijdragen.

De commissie is tevreden over het stageconcept. De student loopt in het derde modeltraject 12 weken stage. Het werkveld en de studenten zijn tevreden over de duur en het opzet van de stage maar de studenten zouden graag vroeger in het programma stage lopen om meer voeling te kunnen krijgen met de praktijk. De studenten kiezen zelf een stageplaats binnen de brede vastgoedsector en de opleiding steunt hen in het keuzeprocess. De begeleiding tijdens de stage gebeurt via de stagementor op de stageplaats en een begeleider vanuit de opleiding. De stagebegeleider houdt nauw contact met de stagementoren en deze interactie wordt door de stagementoren sterk gewaardeerd.

Gelijktijdig met de stage werken de studenten tijdens het laatste semester individueel aan de bachelorproef. De proef focust op een vastgoed-gerelateerd probleem naar keuze, gelinkt aan de gekozen afstudeerrichting. De bachelorproef kan verder gelinkt worden aan de stage maar dat is geen verplichting. De opleiding laat de student vrij in de keuze van het onderwerp en lanceert ter ondersteuning ook een lijst met mogelijke onderwerpen gerelateerd aan eigen onderzoek.

De commissie apprecieert de inspanningen die de opleiding levert inzake internationalisering en vraagt dat dit de komende jaren een prioriteit blijft. De opleiding heeft een visie omtrent internationalisering opgesteld met aandacht voor internationalisation@home en mobiliteit. Momenteel worden al enkele internationaalgeoriënteerde opleidingsonderdelen ingericht en kunnen studenten worden ingeschakeld in een internationaal project. Qua mobiliteit – zowel studenten- als docenten mobiliteit – kan de frequentie worden verhoogd.

De opleidingsvoorzieningen zijn voldoende en zien er voor de toekomst veelbelovend uit. In juni 2015 verhuist de opleiding naar de nieuwbouw campus Spoor Noord te Antwerpen, waar zes opleidingen van het departement Wetenschap en Techniek zullen worden ondergebracht.

De commissie is onder de indruk van de gedrevenheid en professionaliteit van het personeel. Met de vakgroepen beschikt de opleiding over een effectief en efficiënt model om samen te werken en overleg te plegen, dat duidelijk wordt gedragen door de docenten. Ondanks budgettaire beperkingen wordt het personeel gestimuleerd zich blijvend te ontwikkelen door middel van voldoende professionaliseringsmogelijkheden.

Voor de studiebegeleiding werkt de opleiding met een vraaggestuurd systeem, waarbij een grote verantwoordelijkheid bij de student wordt gelegd. Alle instromende studenten leggen een leerstijl- en motivatietest (lemo-test) en een taalttest af. Indien nodig kunnen studenten na het afleggen van de taalttest intekenen voor een taalmonitaraat. De commissie meent dat de opleiding blijvende aandacht dient te besteden aan het versterken van het taalniveau van studenten daar de kennis van de moedertaal en nadien ook andere talen ruimte laat tot verbetering. Studenten Landmeetkunde dienen een wiskundettest uit te voeren en kunnen indien wenselijk deelnemen aan het wiskundemonitaraat. Studenten kunnen ook gebruik maken van het hogeschoolbreed aanbod inzake studiebegeleiding. Verder is de laagdrempelige houding en toegankelijkheid van het personeel een troef.

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende

De commissie stelt vast dat het gerealiseerde eindniveau overeenstemt met niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De opleiding slaagt erin de vooropgestelde leerresultaten adequaat af te toetsen door middel van de finale toetsing bestaande uit de stage, de bachelorproef en het eindproject.

Binnen de opleiding wordt op een eerder klassieke manier geëvalueerd. De commissie nodigt de opleiding uit om te evalueren of de toetsvormen tijdens het eerste semester niet specifiek in functie van de leerdoelen moeten worden bekeken. Daarenboven moedigt de commissie de opleiding aan op zoek te gaan naar meer innovatieve toetsvormen; specifieke bijscholingen hieromtrent zou wellicht de kwaliteit van de toetsing verhogen.

Voor de beoordeling van de stage, de bachelorproef en het eindproject beschikt de opleiding over een sterk beoordelingsinstrument op basis van criteria en rubrieken. Bij de beoordeling van de stage wordt een grote verantwoordelijkheid gelegd bij het werkveld. De opleiding besteedt dan ook veel aandacht aan het grondig informeren omtrent de verwachtingen en het doelgericht voorbereiden van stagementoren. Bij de beoordeling van de bachelorproeven ligt het zwaartepunt bij de verdediging voor een jury, samengesteld uit minimum 2 lectoren van de opleiding (de promotor en de lezer), eventueel aangevuld met één of meerdere externe vakdeskundigen en/of lectoren van de opleiding. Bij de beoordeling van het eindproject is er aandacht voor de samenwerking tussen studenten onderling aan de hand van peerassessment.

De opleiding heeft aandacht voor de validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie van de toetsing en de docenten volgen gerichte bijscholingen om hier zicht op te krijgen. Na de examens wordt in elke vakgroep één examen onder de loep genomen. Het opleidingsonderdeel waar dit examen deel van uitmaakt wordt ook opgenomen tijdens de studentenbevraging, waardoor deze gegevens kunnen worden meegenomen tijdens de bespreking. Een rotatiesysteem zorgt ervoor dat alle examens systematisch worden behandeld. De leerdoelen en toetswijze staan vermeld in de ECTS-fiches. Deze leerdoelen zijn ook terug te vinden op alle examenformulieren. Verder zijn er voorbeeldexamens beschikbaar en worden systematische feedbackmomenten na elke examenperiode ingericht. Een toetsmatrix biedt een overzicht van de wijze van toetsing binnen de verschillende opleidingsonderdelen.

Uit de cijfers van Datawarehouse Hoger Onderwijs stelt de commissie vast dat het studierendement per instromende cohorte voldoet aan de verwachtingen. Het rendement van studenten per opleidingsjaar neemt toe naarmate de opleiding vordert.

Uit het tewerkstellingsprofiel Makelaardij blijkt dat ongeveer de helft van de alumni als vastgoedmakelaar aan de slag is. Voor de afstudeerrichting Landmeten is de helft van de afgestudeerden beëdigd landmeter-expert. De overige alumni oefenen beroepen uit gerelateerd aan de door hen gevolgde afstudeerrichting. Alumni geven aan de verworven competenties te kunnen toepassen in de praktijk en menen dat de opleiding hen heeft voorbereid om indien gewenst zelfstandig aan de slag te gaan. Ook het werkveld staat positief ten aanzien van de aangeboden opleiding. Beide afstudeerrichtingen bieden volgens de werkveldvertegenwoordigers de nodige basis om te starten in het beroepenveld.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie, in het bijzonder wat betreft een meer innoverende insteek rondom werk- en toetsvormen, en de uitbreiding van keuzemogelijkheden in het programma.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Pagina 6 van 11 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen met de volgende afstudeerrichtingen: Landmeten en Makelaardij. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt van 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 31 mei 2016

De NVAO
Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel Afstudeerrichting Makelaardij	Oordeel Afstudeerrichting Landmeten
1. Beoogd eindniveau	V	V
2. Onderwijsproces	V	V
3. Gerealiseerd eindniveau	V	V
Eindoordeel opleiding	Voldoende	

Naam instelling	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
Adres instelling	Lange Nieuwstraat 101 B - 2000 ANTWERPEN België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA).
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het vastgoed
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Landmeten, Makelaardij – geen
Onderwijsstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2017
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	Wordt continu aangeboden. Huidig academiejaar: 2015-2016
(Delen van) studiegebied(en)	Industriële wetenschappen en technologie
ISCED benaming van het studiegebied	Engineering, manufacturing and construction

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

Domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding:

1. Beroepsgerelateerde wet- en regelgeving interpreteren en toepassen, in het bijzonder aangaande : burgerlijk en gerechtelijk recht, bouw- en vastgoedrecht, milieurecht, ruimtelijke ordeningsrecht, fiscaal recht, en hieromtrent kwalitatief adviseren.
2. Plannen van onroerend goed lezen en interpreteren. De verschillende vastgoedtypes beschrijven, evalueren, schatten.
3. Doelgericht advies geven en expertises verrichten, onderbouwd met technische kennis m.b.t. constructie, materiaalherkenning, bouwfysica, bouwpathologie, renovatie en onderhoud.
4. Beroepsspecifieke informaticatoepassingen toepassen en standaard-software, multimedia- en communicatiemiddelen beroepsgericht gebruiken.
5. Stedenbouwkundige inlichtingen verzamelen, analyseren en toepassen in een ruimtelijke context.
6. In een multidisciplinair verband samenwerken met beroepsactoren (collega's, notaris, bouwpartners, accountant, fiscalist, bankier, jurist, overheid, ...) indien nodig ook in een internationale context.
7. Onder begeleiding een aan de beroepspraktijk gerelateerd onderzoeksvraagstuk projectmatig bestuderen en hierop een gestructureerd en gefundeerd antwoord formuleren. Dit omvat het doelgericht relevante gegevens verzamelen, verwerken, interpreteren, rapporteren en presenteren.
8. Het beroepsveld kennen, situeren t.o.v. aanverwante vakgebieden en de respectievelijke deontologische codes respecteren.

Domeinspecifieke leerresultaten van de afstudeerrichting Landmeten

1. Afpalen van terreinen en opmaken en ondertekenen van plannen die moeten dienen voor een grenserkenning, voor een mutatie, voor het regelen van gevallen van gemeenschap en voor gelijk welke akte of proces-verbaal, welke in een identificeren van grondeigendom voorzien en welke ter hypothecaire overschrijving of inschrijving kunnen worden voorgelegd.
2. Zelfstandig landmeetkundige meettechnieken - met aandacht voor precisie, nauwkeurigheid en betrouwbaarheid - selecteren en toepassen en verwerken van de meetgegevens.
3. Informatie verzamelen, interpreteren en verwerken met behulp van landinformatiesystemen en geografische informatiesystemen. De terreingegevens numeriek en grafisch verwerken en juridisch en administratief refereren.
4. Zelfstandig een technisch-administratief-juridisch dossier m.b.t. het landmeetkundig voorwerp documenteren, analyseren en beheren in al zijn facetten.
5. Uitvoeren van een studie, ontwerpen en uitwerken van de ruimtelijke inrichting, met inbegrip van de sturing van uitvoering met aandacht voor milieu en veiligheid.
6. Zelfstandig oprichten, organiseren en bedrijfseconomisch leiden van een landmeetbureau.
7. Vlot, gepast en helder communiceren (o.a. rapporteren) met (potentiële) klanten in een professionele context.

Domeinspecifieke leerresultaten van de afstudeerrichting Makelaardij

1. Voor rekening van derden bemiddelen bij verkoop, aankoop, ruil, verhuuring of overdracht van onroerende goederen, onroerende rechten of handelsfondsen.

- Pagina 10 van 11
2. Technisch en administratief beheren van de gemene delen van de gedwongen mede-eigendom van gebouwen of groepen van gebouwen, als syndicus.
 3. Technisch, administratief en financieel beheren van onroerende goederen of van onroerende rechten als rentmeester.
 4. Bouwpromotieprojecten initiëren, promoten, organiseren en opvolgen, vanaf de prospectie, de haalbaarheidsstudie en uitvoering t.e.m. de afrekening.
 5. Zelfstandig overeenkomsten m.b.t. vastgoedtransacties op een juridisch correcte manier opstellen en aanpassen, bijhorende administratieve formaliteiten vervullen en financiële verrichtingen doen.
 6. Zelfstandig oprichten, organiseren en bedrijfseconomisch leiden van een vastgoedkantoor.
 7. Zelfstandig een vastgoeddossier documenteren, analyseren en beheren, in al zijn facetten: bouwtechnisch, financieel, fiscaal, economisch, juridisch
 8. Vlot, gepast en helder commercieel communiceren (o.a. rapporteren) met (potentiële) klanten en zich meertalig kunnen uitdrukken in een professionele context.

Pagina 11 van 11 **Bijlage 4: Samenstelling commissie**

Voorzitter:

- Xavier Ortegat, Managing Director CEPI (European Council of Real Estate professions);

Leden:

- Willy Vander Donck (domeindeskundige), Groepsleider grondverwerving, Aquafin NV;
- Carla Nelissen (onderwijsdeskundige), gewezen hoofd Onderwijs, XIOS Hogeschool (PXL Hogeschool);
- Theo Vanden Daele (student-lid), student Bachelor in het vastgoed – makelaardij, Hogeschool Gent.

De commissie werd ondersteund door Anne-Sophie Seghers en Klara De Wilde, projectbegeleider en secretaris.